

STUDIEVOORLICHTING EN DIPLOMATOESLAG.

Hieronder volgt de volledige tekst van de mededelingen betreffende diplomatoeslagen en het diploma vakleraar in het boekhouden van het genootschap voor praktisch handelsonderwijs.

Mededeling nr. 117 dd. 23.6.1943.

Betreffende: diplomatoeslagen voor maandloners.
Van afdeling Arbeid — Hr. v. d. Berg.

Eventuele diplomatoeslagen zullen in het vervolg niet meer worden verleend op vertoon van het behaalde diploma. Iedereen, die aan een studie bezig is, welke hij of zij hoopt te beëindigen met het behalen van een diploma of met een studie begint, waarvan hij hoopt, dat deze studie bij slagen door een diplomatoeslag zal worden beloonde, dient dit schriftelijk op te geven aan SECRETARIAAT DIRECTIE PERSONEELSZAKEN AFDELING ARBEID — MAANDLONERS.

Aan studerende zal dan worden medegegeeld of het betreffende diploma voor beloning aanmerking komt of niet.

Diploma's, waarvan het aantal bezitters in verhouding tot de praktische toepassing in onze onderneming te groot wordt, zullen niet voor toekenning van een toeslag in aanmerking komen. Daar tegenover staat, dat de Directie het voornemen heeft, om studerende in vakken, die voor het bedrijf van belang zijn, op bijzondere wijze tegemoet te komen.

Mededeling nr. 107 dd. 8.6.1943.

Betreffende: het diploma vakleraar in het boekhouden van het genootschap voor praktisch handelsonderwijs.

Het is de Directie niet ontgaan, dat een groot aantal van het personeel zich veel kosten en moeite heeft getroost om na het behalen van het Praktijkdiploma Boekhouden een hoger diploma te behalen. Velen hebben zich gezet tot de studie voor het Staatspraktijkdiploma of de acte M.O. Boekhouden.

Het feit, dat deze studie in de avonduren na een vermoeiende en inspannende dagtaak moet geschieden, terwijl het examen in alle vakken tegelijk wordt afgenomen, maakt het examen tot een riskante onderneming, waarbij een beetje meer of minder examensgeluk of examenspech een voornamelijk rol speelt.

Daar door het niet slagen een belangrijk financieel voordeel wordt gemist heeft de Directie getracht dit, waar mogelijk, te ondervangen. Het was ons bekend, dat door het GENOOTSCHAP VOOR PRACTISCH HANDELSONDERWIJS ieder jaar het examen ter verkrijging van het DIPLOMA VAN VAKLEERAAR IN HET BOEKHOUDEN wordt afgenomen. Het blijkt dat dit examen de laatste jaren een steeds stijgende belangstelling van de zijde der studerende gemist. Daarnaast is het feit, dat dit examen desgewent in drie etappes kan worden gedaan voor ons aanleiding geweest, om met ingang van 1 Juni 1943 het slagen voor elk der drie vakken van dit examen (a. Boekhouden en Statistiek, b. Handelsrekenen, c. Recht en Handelskennis) gescheiden te stellen met het behalen van een Praktijkdiploma.

Het diploma Vakleraar wordt dus met een gering verschil gelijkgesteld aan het Staatspraktijkdiploma of de acte M.O. Boekhouden.

Wij vertrouwen dat deze maatregel door velen op prijs gesteld zal worden.

Nadere inlichtingen over:

Examensprogramma, Prospectus voor deelneming aan het examen, Prospectus voor de opleiding, Examengaven 1940, 1941, 1942
bij heer v. d. Berg, AFDELING ARBEID-MAANDLONERS en bij de BIBLIOTHEEK.

Hiervan 950 exemplaren gedrukt in eigen drukkerij

DE VDH - OMROEP

Mededelingenblad voor het personeel van
VAN DER HEEM N. V.
DEN HAAG — HOLLAND

No. 66

Vrijdag 6 Augustus 1943

DE OMROEP NIEUW INGEDEELD.

De VDH-Omroep beoogt te zijn een mededelingenblad van de leiding aan het personeel; de directie kan niet aan ieder persoonlijk komen vertellen, hoe zij het hebben wil. Daarom bedient zij zich van allerlei communicatiemiddelen; fabrieksreglement, mededelingenborden, omroepinstallatie en de VDH-omroep.

Alles wat U weten moet of wat voor U van belang is, kunt U daarin vinden. De Omroep beoogt dus niet te zijn een onspanningsblaasde, waarin U allerlei aardige verhalen vindt, neen, de opzet is en blijft zakelijk — een mededelingenblad.

Natuurlijk tracht de redactie die mededelingen in een smakelijke vorm op te dissen. De Omroep behoeft dus geen saai geval te zijn — en wij zullen de mededelingen heus wel doorspekken met niet zulke 100% zakelijke dingen. Het is en blijft ons streven de Omroep leeswaard te maken. Geen preektoon, geen gemopper, geen verhalen zonder zakelijke achtergrond, doch een blad dat leiding en personeel tot elkaar brengt.

Vroeger volgden wij daarin geen vaste lijn. Er waren altijd dingen, die gepubliceerd moesten worden: mededelingen, rubriek van de mededelingenborden, werktijden, spaarpotafrekening, bibliotheek, spaarfonds, doch wij plachten die tekst dan te completeren met kopy die wij in "oorraad hadden.

Dit systeem voldeed wel; wij hadden doorgaans niet over gebrek aan kopy te klagen en als er eens schaarste was, liidden wij de bel en onze vaste medewerkers deden de rest.

Langzamerhand waren wij zodoende al tot een vrijwel vaste indeling van de Omroep gekomen. Dat bracht ons op het idee, de Omroep in te delen volgens de beproefde Universiteits Decimale Classificatie.

In deze Omroep is die indeling voor het eerst toegepast: wij menen, dat er in de komende maanden nog wel het een en ander aan gecorrigeerd zal moeten worden, want meteen helemaal goed zal deze indeling ook wel niet zijn.

De indeling is nu:

Hoofdrubriek: Van werken en verdiensten

Ondervindeling: vacatures, ideeënbus, inlichtingendiensten, kadergroep.

Hoofdrubriek: Veiligheid en hygiëne,

Ondervindeling: veiligheidsactie, zelfbeschermingsdienst, EHBO, hygiëne.

Hoofdrubriek: Sociaal economisch,

Ondervindeling: Spaarfonds, cantines, distributie.

Hoofdrubriek: Ontwikkeling.
 Onderverdeling: Bibliotheek, knipkursus.

Hoofdrubriek: Lichaamssport,
 Onderverdeling: Zwemmen.

Hoofdrubriek: Denksport,
 Onderverdeling: Schaken.

Hoofdrubriek: Ontspanning,
 Onderverdeling: Kamp en zang, volkstunten, knutselaars.

Hoofdrubriek: Vakopleiding.

Hoofdrubriek: Familieberichten,
 Onderverdeling: Ziekentroost, VDH in het buitenland, promotie, heuglijke gebeurtenissen

Hoofdrubriek: Varia rubriek.

Zoals U ziet een hele lijst. Toch zijn dit allemaal onderwerpen, die in de VDH-Omroep geregeld ter sprake komen. Nu hebben wij bemerkt, dat zich onder ons personeel verschillende goede tekenaars bevinden. Niet alleen op de tekenkamer, doch ook op andere afdelingen. Voor alle rubrieken (dus zowel hoofd- als onderrubriek) hebben wij een eenvoudig vignet nodig, waarmee de rubriek kan worden aangeduid. Kommen heren tekenaars, helpt U ons eens aan goede ontwerpjes. Elke inzending, die wij gaan gebruiken wordt beloond en wel voor elk vignet voor een hoofdrubriek f 2,50, voor elk vignet voor een onderrubriek f 1.— Doet Uw best — inzendingen aan de Redactie.

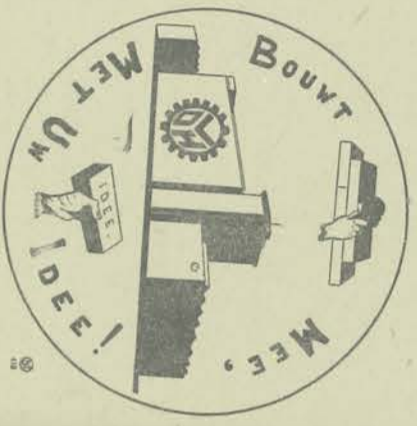
DE REDACTIE.

WERKEN EN VERDIENEN

De Ideeënbus is een beetje in het vergeetboekje geraakt.
 Hoe zit dat heren, versuft door de warmte?
 Niettemin konden de volgende beloningen worden toegekend:

Hr. Orbeek, afdeling nabewerking f 2,50
 Hr. Zeegers, afdeling stampertij „ 2,50
 Houdt er de moed maar in!

De Ideeëncommissie

Nr. 124 Betreffende spreekuren personeelszaken.

Van afdeling Arbeid — Hr. den Hartogh.
 Zoals op de mededelingenborden is bekend gemaakt, worden de spreekuren van de afdeling Personeelszaken voortaan in de toonkamer op de 3e étage gehouden. Nu is ieder in de gelegenheid zijn belangen in een rustige omgeving te bespreken, zodat bezoeken onder werktijd zoveel mogelijk dienen te worden beperkt. Zij, die den heer Ruijsch van Dugteren wensen te spreken, moeten dit onder vermelding van het onderwerp op een van de spreekuren aanvragen. Niemand kan dus zonder dit op het spreekuur van een van de functionarissen te hebben aangevraagd, door den heer Ruijsch van Dugteren ontvangen worden. De inlichtingendiensten in de fabriekscantine komen hiermede te vervallen. De spreekuren zijn nu:

Arbeidszaken
 (lonen en overplaatsingen)

Hr. Colijn

Dinsdag	tijdens de middagpauze
Donderdag	gedurende een half uur na werktijd
Vrijdag	gedurende een half uur na werktijd

Sociale Zaken
 (overige persoonlijke belangen)

Mel. van Maaren

Maandag	tijdens de middagpauze
Woensdag	gedurende een half uur na werktijd
Vrijdag	gedurende een half uur na werktijd

Hr. den Hartogh

Maandag	tijdens de middagpauze
Woensdag	gedurende een half uur na werktijd
Vrijdag	gedurende een half uur na werktijd

SPAARPOT.

Saldo op 19 Juni	132 perioden
21—26 Juni, gewerkt 500 perioden	22 „
28—3 Juli, vacantie	154 perioden
5—10 Juli, gewerkt 514 perioden	0 „
12—17 Juli, gewerkt 515 perioden	154 perioden
19—24 Juli, gewerkt 515 perioden	190 „
Saldo op 25 Juli:	37 „
	227 perioden
	37 „
	264 perioden

VEILIGHEID EN HYGIËNE

FUNCTIONARISSEN BIJ DE ZELF- BESCHERMINGSDIENST.

Na in vorige Omroepen (nr. 62 en 64) te hebben opgesomd de namen van hen, die als leider of chef, dan wel als functionaris van orde- en brandweerdienst bij onze Zelfbeschermingsorganisatie zijn aangesteld, vermelden wij tenslotte nog de namen van de vrijwilligers bij de twee overblijvende hulpdiensten:

Ordonnansdienst

Hoofd Hr. Hupse, b.a. Hr. Korsman,

Ordonnansen

Hr. Tamsma,
Hr. Noordhoorn Boelen,
Hr. van der Vlist,
Hr. Platschorre.

Eerste Hulpdienst

Hoofd Hr. Hermans, b.a. Meij. Janssen.

Helpsters

Meij. Viels,
Meij. Mattheijer,
Meij. van Essen,
Meij. Kwaadgraas,
Meij. Nierstrasz,
Meij. Tuit,
Meij. Jonker,
Meij. Dogger,
Meij. van der Linden,
Meij. Ormekink,

Helpers

Hr. Rotteveel,
Hr. van Leeuwen,
Hr. Penningts,
Hr. Bosman,
Hr. Vogelensang,
Hr. Suzan,
Hr. v. d. Eijck,
Hr. de Waal.

Naast al de tot nu toe opgenomen geheel actieve vrijwilligers zijn bij de Zelfbeschermingsorganisatie ook nog een groot aantal functionarissen betrokken, die uit hoofde van hun normale dagelijkse taak in ons bedrijf bij alarm speciale werkzaamheden hebben te verrichten (Portiers, stokers, machiniekamerspersoneel, kantoorpersoneel e.d.). U ziet dus, dat bij de Zelfbeschermingsorganisatie een groot aantal functies zijn te vervullen en het stemt tot dankbaarheid, Uiteraard echter verwachten wij ook hierbij steeds onmiddellijk hebben kunnen vullen. betreffende de arbeidssinzel zullen ook in ons bedrijf grote personeelsverschivingen met zich mee brengen en daarmee het gevaar, dat wij in al onze vrijwillige functies slechts met zeer veel moeite zullen kunnen voorzien. Het is daarom, dat wij opnieuw een beroep op U doen om U vrijwillige bij Hr. de Geus, afd. Huisvesting, als reserve voor één der functies bij de Zelfbeschermingsdienst op te geven. Wij moeten voor elke functie bij elke hulpdienst minstens één reserve te boek hebben staan. Stelt U dus daarvoor beschikbaar!

GERH. H. P. VELDKAMP.

SOCIAAL ECONOMISCH

Art. 22 alinea 21 van het Fabrieksreglement luidt als volgt:

„De boeten worden door den werkgever gestort in het Spaarfonds voor Personeel van de N. V. Radiolabriek en Ingenieursbureau v/h v. d. Heem en Bloemsma en wel in het suppletiefonds (fonds tenzij, resp. in zoverre niet de Directie de afbrengst der boeten bestemt voor de versterking der kas-middelen van, door en ten behoeve van althans het grootste gedeelte van het gehele personeel tot nut en ontspanning opgerichte verenigingen...“

Het saldo van de boeterekening over de periode 1 Mei 1942 tot 30 April 1943 is groot f 3312,31.

Overeenkomstig het bepaalde in bovenstaand artikel heeft Van der Heem N. V. dit bedrag gestort in het suppletiefonds (fonds van de Stichting Spaarfonds van het personeel van Van der Heem N. V. (vroeger genoemd Van der Heem & Bloemsma).

J. v. d. LINDEN.

ONTWIKKELING

BOEK EN BIBLIOTHEEK.

Spreekwoorden zijn leerzame dingen, want het moeten wel waarheden als koeien zijn, die zich door de jaren zo kunnen handhaven als gezegden, die de mens te baat neemt om zijn beweringen kort en krachtig te ondersteunen.

Zo is er een mooi spreekwoord:

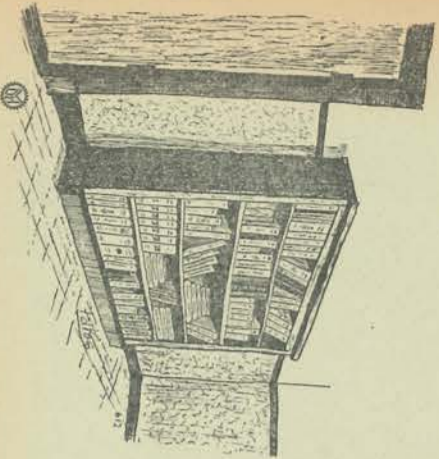
Door schade en schande wordt men wijs.

Het geeft kort en duidelijk een manier aan om ergens achter te komen, zij het dan een vrij eenvoudige manier. Het goede moed begint men aan één of ander werkje op een wijze, waarmee men succes wil of goede moed begint men aan één of ander werkje op een wijze, waarmee men succes denkt te zullen hebben. En als het dan niet naar verwachting gaat, dan probeert men het nog eens anders en als het dan ook niet lukt, nog eens en nog eens, onder het motto: „De aanhouder wint“ net zolang tot het naar wens gaat. Men heeft dan ervaring opgedaan.

Het is U echter duidelijk, dat deze methode om ervaring en kennis te verzamelen schadelijk is, omdat er tijd en energie mee verspild wordt, alsmede schadelijk indien men erge flaters heeft geslagen. De vraag is dus of het niet anders kan.

Indedaad is er een betere methode, tenzij men iets wil doen wat nog nooit iemand gedaan heeft, zoals een uitvinder bijvoorbeeld. Heeft een ander vóór U al eens een soortgelijk karwei'tje opgeknapt, dan ligt het eigenlijk voor de hand, dat men tracht te profiteren van de ervaringen van dien man.

Gelukkig is de mens niet zo zelfzuchtig om zijn ervaringen voor zichzelf te houden, hij wil die graag ook aan een ander mededelen. Hij kan dit mondeling doen of schriftelijk. De mondelinge methode wordt veel toegepast op de school, in de werkplaats, op het kantoor.

Maar de schriftelijke manier is ook zo gek niet, heeft zelfs zeer bepaalde voordelen want het gesproken woord moet men eenmaal in zich opnemen, terwijl men het geschreven woord net zo vaak kan herlezen tot men het in zijn opt heeft.

Het belangrijkste hulpmiddel bij die schriftelijke methode is het boek. "Een boek" zegt van Dale's Handwoordenboek der Nederlandse Taal, "is een zeker aantal bedrukte of geschreven bladen papier, perkament of andere stof, tot een geheel verbonden en enig schrift over enig onderwerp bevattend."

Dit is een mooie omschrijving, maar eigenlijk komt het wezenlijke van het boek hierin slecht naar voren. Immers, wanneer wij ons een boek aanschaffen, dan is weliswaar het bedrukte papier ons eigendom geworden, maar daar is het niet om begonnen (tenzij U een bibliomaan of wel een boekengok is, die maar vaak koopt). Neen, het gaat om de inhoud. Dit lezen kost inderdaad veel inspanning, want de schrijver legt zijn gedachten zo goed en kwaad als hij kan vast in woorden en nu moet de lezer uit die woorden weer de gedachten opdiepen en deze vervolgens tot de zijne maken. Daar moet men de tijd voor nemen. Daaraan heeft Jacob Cats gedacht toen hij "Aen den Leser" de volgende regelen wijdde:

Soo ghij daarom dit werck misschien eens quaamt te kooppen,
Wilt oock het minste woord niet haestigh overloopen.
Herkaut, eer dat ghij sweight, sloekt niet gelijk een vriet,
Maar denckt meer als ghij leest, en leest meer als'er staet.

Intussen behoeven wij een "werck" niet te kopen, wij behoeven het papier niet te bezitten om eigenaar van den inhoud te worden. Dat is iets heel merkwaardigs van het boek en het wijkt daarin geheel af van de meeste andere goederen.

Wiedelidt zegt daarover in: "Die openlijke Bibliotheek":

"Het boek, het voornaamste middel in het doorgeeven van wetenschap en cultuur wordt in tegenstelling tot goederen, zoals kleren en woning, door den enkelen gebruiker meestal niet voor een lange, maar wel voor een korte tijd in gebruik genomen en in tegenstelling tot andere goederen, zoals voedsel, niet in één keer verbruikt door het te gebruiken.

Degene, die in het algemeen aan het gebruik van boeken gewend is, moet veel boeken over verschillende onderwerpen ter beschikking hebben, dikwijls zelfs slechts enkele gedeelten van een boek en buitendien kan hij niet vóór maar enkel tijdens het gebruik beoordeelen dat boek hem nuttig kan zijn. Derhalve wil of kan, wegens de kosten, de normale boekenverbruiker zich meestal geen boeken aanschaffen; hij wil ze enkel tijdelijk voor zijn gebruik bij de hand hebben".

Aan deze bijzondere omstandigheden nu dankt de bibliotheek zijn bestaanrecht. Zij vormt het verkeersmiddel dat de inhoud van het boek van den schrijver naar den lezer vervoert. Zij koopt het papier en stelt dit aan velen beschikbaar om de inhoud in zich op te nemen. Dat is ook de taak van onze bedrijfsbibliotheek: boeken verzamelen, die voor U van belang zijn bij het werk. Uw kennis en ontwikkeling uit te breiden, de bibliotheek verzorgt de boeken, maakt U VDH-Omroep bekend met wat er aanwezig is en leent aan een ieder die in ons bedrijf werkzaam is gratis uit, hoe meer hoe liever.

DE BOER.

Enige literatuur over boek en bibliotheek.

Ebenböck e.a.	Handbuch für Papier, Schrift und Druck 1941	1788
Greve,	Theorie der Catalogus 1941	1550
Korevaar	Praktijk en Theorie der Titelbeschrijving 1930.	1527
Krabbe	Titelbeschrijving aan de bibliotheek der Technische Hoogeschool te Delft	1527
Poortenaar	Kurzgefasstes Lehrbuch der Bibliothekverwaltung 1942	2304
Schmook	Bibliographie 1943	2328
	Boekkunst en Grafiek 1939	2135
	Boek en Bibliotheek 5 delen 1943	2543

lijst van aanwinsten.

Schmid, J. J. van	Hooflijnen der sociologie	2336
Kaczmarek, E.	Praktische Stanzerlei	
	Deel II: Zieken, hollistanzen, Pressen, Automatische Zuführungs-	
	Vorrichtungen	2398
Bachmann, A. R. Forberg	Technisches Zeichnen	2429
en H. Vent	De organisatie van het Nederlandse bedrijfsleven	2438
Behrens, J. H. W.	Die Unkosten im Fabrikbetrieb	2440
Rahm, W.	De ontwikkeling van het rijwiel	2455
Frederiks, P. J.	Huiswerkluigen, deel I	2470
Vries, J. E. de	Idem deel II	2471
Brester, A. en J. P. Weddephol	Scheikunde en chemische technologie deel II	2478
Ellerbroek, J. en J. H. Smitt	Naturkundige vraagstukken ten dienste van het middelbare technische onderwijs	2482
Ludolph, G. L. en A. P. Potma	Coördinatieleer	2490
Kobus, M. L.	Leerboek der vlakke meetkunde	2491
Mewis, H. J.	Technische warmte-leer	2495
Simons, D.	Gemeentebedrijven	2548
Brester, A. en J. P. Weddephol	Scheikunde en chemische technologie deel I	2551
deloo, W. A.	Idem, deel III	2552
Prokott, E.	Radio-techniek	2553
Trier, H.	Modulation in der elektrischen Nachrichtentechnik	2554
Dubbel, H.	Die Kraftübertragung durch Zahnräder	2555
	Taschenbuch für den Maschinenbau, deel I	2556
	Idem, deel II	2557
Oehme, K.	Erfahrungen aus dem Schnittwerkzeugbau	2558
Micksch, K.	Taschenbuch der Kitten und Klebstoffe	2564
Aengent, J. D. J.	Leerboek sociologie	2565
Bouman, P. J.	Sociologie	2566
Steinmetz, S. R.	Inleiding tot de sociologie	2567
Gemachtigde voor de Prijzen	Prijspolitiek	2570

Julij — zomervacantie. We genieten van de lange avonden, we zijn vol vacantievertalen en maken uitgebreide plannen voor tochten op de komende Zondagen. We profiteren van de zomer en durven en willen er nog niet aan denken, dat er over twee maanden weer najaarsstormen over ons zullen los breken, dat we weer met verduistering zullen moeten werken. Echter, Van der Heem N. V. heeft wel aan deze mogelijkheid gedacht. En dacht aan meer Immers, wat zijn naast verduistering, ongezellige straten, luchtalarm, de moeilijkheden van deze tijd?

Eien, in de eerste plaats het groenteprobleem, zeggen alle huisvrouwen. De schoenen-puzzel. En dan zijn we er: kleding.

Gebrekk aan punten, gebrek aan stof. Hoe maak ik van dat oude jurkje nog een aardige blouse? Zou die kaal geworden mantel nu heus niet meer te keren zijn?

Elke dag brengt nieuwe vragen en meestal weten we niet hoe we zoiets aan moeten pakken. Het is te allen tijde belangrijk geweest, dat een meisje haar eigen kleding kan maken en vernemen, dat een huisvrouw zelf de jurkjes van haar kleuters kan naaien, maar in deze tijd zien we het belang hiervan toch wel dubbel en dwars in.

Wij hebben ons daarom in verbinding gesteld met het Instituut Imova in Hilversum, dat de leidster van dit instituut, Mevrouw Olf-van Boven — velen Uwer waarschijnlijk welbekend door de lessen, die ze jaren lang voor de radio heeft gegeven — heeft een cursus van 32 lessen samengesteld, die op het oogblik al in vele grote bedrijven gevolgd wordt.

Bij deze cursus is ook rekening gehouden met het feit, dat wij allen op het ogenblik met gebrek aan stof hebben te kampen en moeten woekeken om van oud nieuw te maken.

De deelnemers krijgen wekelijks een les toegestaan, kunnen deze thuis op hun gemak doorrennen en uitwerken en eens per maand geeft Mevrouw Olf-van Boven een mondelinge mee kan brengen om te laten beoordelen en eventueel te verbeteren.

De cursus zal in September beginnen en duurt 8 maanden. Mevrouw Olf-van Boven zal in Augustus een inleidende bespreking voor ons houden, waar zij verdere bijzonderheden over de cursus zal vertellen.

De kosten bedragen f.2.— per maand, dus f.16 in totaal. Wij zijn echter met het Instituut overeengekomen, dat bij 50 of meer deelnemers de prijs voor onze vrouwelijke werknemers en voor de vrouwen van ons mannelijk personeel f.8.— per cursus zal bedragen. Deze f.8.— kan men met 25 cent per week betalen. Men verbindt zich natuurlijk voor de gehele cursus.

Behalve de 32 schriftelijke lessen, die men zelf bewaren kan en te allen tijde weer kan naslaan om te zien hoe iets ook weer in elkaar zit, krijgen de deelnemers na enkele lessen nog een fraaie modeplaat toegezonden.

En allen die de cursus tot een goed einde brengen en ook de mondelinge lessen trouw volgen, wacht een aardige verrassing van de zijde der Directie, waarover wij U later nog wel zullen vertellen.

Al onze werknemers boven de 17 jaar en de vrouwen van onze werknemers kunnen aan deze cursus deelnemen. Voorlopige opgave en nadere inlichtingen bij ondergetekende vóór 14 Augustus a.s. Deze voorlopige opgave is nodig om te weten op hoeveel deelnemers wij ongeveer zullen moeten rekenen.

Na de inleidende bespreking van Mevrouw Olf-van Boven zult U zich definitief kunnen opgeven.

N. J. VAN MAAREN.

CURSUSSEN R. F.

In een artikelje in de vorige Omroep toonde Hr. Kroon aan, welk belang ons bedrijf erbij heeft, dat het personeel die cursussen volgt, welke de vak kennis voor hun functie verhogen. Dit belang brengt onze Directie er toe voor het volgen van bepaalde cursussen zogenaamde diploma's te geven.

Daarnaast wordt de studielust van ons personeel bevorderd door het Instituut van cursussen r.f., dat wil zeggen, dat sommige leden van het personeel in bepaalde gevallen door de Directie wordt toegestaan, voor haar rekening een bijzondere cursus te volgen — een cursus voor rekening van de fabriek.

In Omroep nr. 45 en volgende hebben wij indertijd iets verteld over de verslagen en rapporten, die wij van dergelijke cursussen in de Bibliotheek hebben opgenomen. Deze opmerking bevatte niet de namen van de cursisten, die in het afgelopen winterseizoen een cursus r.f. hebben gevolgd. Wij beloften toen hierop nog eens terug te zullen komen en achten daarvoor thans — nu deze studiewinter weer achter de rug is — de tijd gekomen.

In dit eerste artikelje sommen wij op, wie tot nu toe allemaal een cursus r.f. hebben gevolgd of volgen.

In enkele volgende Omroepen zullen wij dan nog die cursussen afzonderlijk bespreken, die in onze vroegere artikels (zelfstudie) nog niet ter sprake kwamen.

Thans dus eerst het overzicht.

1. Mondelinge cursus „Gasgenerator” van de Commissie Gasgeneratorcursussen te Den Haag. In 1941 gevolgd door Hr. Orré, in 1942 door Hr. de Vrijer.
2. Mondelinge cursus „Arbeidsanalyst” van het Adviesbureau van Ir. Louwerse te Utrecht. In 1942 gevolgd door Hr. Jimmink en Hr. Verkuylen.
3. Schriftelijke cursus „Arbeidsanalyst” van het P.B.N.A. te Arnhem. Wordt van 1 Augustus a.s. af gevolgd door Hr. v. d. Bruggen.
4. Mondelinge „cursus voor bazen en werkmesters” van het Nederlands Instituut voor Efficiency te Den Haag. In 1942 gevolgd door de heren Bohn, Glaudemans en Overduin, in 1943 door Hr. Larrewijn.
5. Mondelinge cursus „bedrijfsorganisatie voor werkmesters en bazen” van het Adviesbureau van Openbare Leezalen en Bibliotheken van Utrecht.
6. In 1942-1943 gevolgd door de heren Bouwens en Stoffels.
7. Schriftelijke cursus „Moderne bedrijfsadministratie”, Secretariaat te Rotterdam. Wordt sinds enige maanden gevolgd door de heren Bouwens, de Boer, Broerel/Veldkamp, Brouwer, Hupse/Punt, van der Linden/van Vliet, Olemans en Stoffels/Wezenaar.
8. Besprekingen over „Belastingrecht” door Mr. C. G. Bicker Caarten te Den Haag. Worden sinds het voorjaar 1942 regelmatig met de heren Van der Linden en Wezenaar gehouden.
9. Schriftelijke cursus „Statistiek A” van de Nederlandse Stichting voor Statistiek te Den Haag. In 1942/1943 door Meij. Brussé, de heren Van Delft, De Die en Ubink/de Boer gevolgd.
10. Schriftelijke cursus „Statistiek B” van de Nederlandse Stichting voor Statistiek te Den Haag. In 1941/1942 gevolgd door de heren Bouwens/Olemans en Wezenaar/van der Linden, terwijl sinds najaar 1942 hiervoor de heren Enters en Evers zijn ingeschreven.
11. Mondelinge „cursus gericht op zelfkennis, mensenkennis en personeelselectie” van het Psychotechnisch Laboratorium der Vrije Universiteit te Amsterdam. In 1942 gevolgd door de heren Van den Berg, Colijn, Den Hartogh, De Jong en Kroon.
12. Schriftelijke cursus „Sociale Verzekering”, Secretariaat te Wassenaar. Sinds September 1942 zijn voor deze cursus ingeschreven Meij. Van Maaren en Hr. Kliphuis.
13. Schriftelijke cursus „Bedrijfsinshoudkunde” van het Instituut voor Handelswetenschappen te Leiden. In het cursusjaar 1937/1938 werd deze gevolgd door Hr. Veldkamp.

14. Mondelinge cursus „Bedrijfsleider“ van het Nederlandsch Instituut voor Efficiency te Den Haag.
Aan de cursus najaar 1941 gehouden namen deel de heren Bouwens, Eysackers, Punt en Veldkamp.
Voorjaar 1942 de heren Van der Lans, Olemans en Ubink.
Voorjaar 1943 I: de heren Broere en Geusebroek.
Voorjaar 1943 II: de heren Korsman en De Die.
15. Mondelinge cursus „Assistent Documentalist“ van het Nederlandsch Instituut voor Documentatie en Registratur te Den Haag.
Voor de eerste cursus in 1941 gehouden werden ingeschreven: Mej. Magé en Hr. de Boer.
Aan de cursus voorjaar 1941 nam deel Mej. Colijn.
Aan die van het najaar 1942: Mej. Verwaal en Hr. Bénard
en aan de cursus 1943: Mej. Hupse.
16. Mondelinge cursus „Catalogusbouw“ van de Opleidingscommissie van Openbare Lez- zalen en Bibliotheken te Utrecht.
17. Schriftelijke cursus „Handeloeconomisch bibliotheekwerk“ van de Opleidingscommissie van Openbare Leezalen en Bibliotheken te Utrecht.
Sinds 1942 neemt Hr. de Boer aan deze cursussen deel.
18. Schriftelijke cursus „Kostprijsberekening van Drukwerk“ van de Federatie van Werkgevers- organisaties in het Boekdrukkersbedrijf. In 1941/1942 door Hr. Ubink gevolgd.

LICHAAMSSPORT

VAN DE ZWEMMERS.

Onder het devies „voortuit dan maar weer“ namen we na de vakantie naast ons werk de sportbeoefening weer stevig ter hand.
Niemand mag achterblijven; dat „achter“ wil in dit geval zeggen: achter de deur van het zwembad waarbinnen de getrouwe, doch te kleine groep jiverig ploelt en plonst. Maar niet alleen vanwege de sport en het plezier dient nu flink gezwommen te worden. Maar verplicht ons lichaam zo goed mogelijk in conditie te houden of te brengen! Vanzelfsprekend gaat dit niet alleen door te zwemmen, ook andere takken van sport moeten daartoe beoefend worden.
Wat nu ons zwemmen in het Bosbad betreft, ik weet wel dat zwemmen in een openlucht- bad, als het erg warm is, aantrekkelijker is dan, overdekt. De week heeft echter zeven dagen waarop gezwommen kan worden. Eenmaal binnen zwemmen, voorafgegaan (en als je vlug bent ook nog gevolgd) door een flinke koude douche maakt de porlân van je huid ge- wegljvers: we wachten julle met open armen op.

E. MAGÉ.

ONTSPANNING

ALTYT BEREYT.

Dat is de naam van ons kamphuis in Laren.
Een vreemde naam vindt U? Onze kampeerders vinden dat nielt
Voor hen is het huis inderdaad in de drie kampdagen een tehuis geworden, waar zij zich op hun gemak voelden en waar ze, als ze uitgehongerend van een tocht terugkwamen, steeds een welbereide tafel op zich vonden wachten.

„Altyt Bereyt“, zo luidt ook het devies van de leiding van het huis. Klaar staan voor de rekkers en kampeerders, hen helpen met al hun moestijlkheden. Het hele jaar door! Behalve in de 2e week van Augustus!
Den zal het huis gesloten zijn voor alle gewone gasten, dan zal er geen trekker onderdak kunnen vinden, want in die week zal er een groot jeugdkamp gehouden worden.
Zestig kinderen van 10 tot 14 jaar uit de grote steden, mogen er dan komen logeren om te genieten van bos en hei, van buitenlucht en goed voedsel.
En wat het mooiste is: van deze 60 kinderen zullen er 14 kinderen uit Van der Heem-gezinnen komen!
Wij hebben van de leiding van Altyt Bereyt toezegging gekregen, dat veertien Haagse jongens en meisjes, kinderen van onze werkmemers of broertjes en zusjes van onze jongere VDH-ers en hele week in Laren mogen komen logeren.
Voor hebben wij in de eerste plaats kinderen van onze werkmemers gevraagd en verder vooral kinderen uit grote gezinnen, die op geen andere manier gelegenheid krijgen om in hun vakantie naar buiten te gaan. Zelf kinderen aanmelden is, dus niet mogelijk.
Maandagmorgen 9 Augustus zal er dus voor de tweede maal een stel VDH-ers, zij het ook ditmaal een beetje jonger, naar Laren vertrekken.
Iedere kampeerder, die dit leest, zal wel denken: was ik er maar bij! Nee, deze keer zijn julle broertjes en zusjes aan de beurt. En we hopen met elkaar, dat zij het net zo fijn zullen hebben in Laren als wij het in ons eigen kamp hebben gehad.
Want, daar zijn we het allen wel over eens, dan hebben zij het best!

N. J. VAN MAAREN.

HOE KOM IK AAN GROENTEN?

Het grote probleem voor de huisvrouw. De meterslange rijen voor groentewinkels zijn hiervan het beste bewijs. Wanneer er wat te koop is, is de keus nog zo beperkt, dat we wekenlang hetzelfde moeten eten. De sla, spinazie en bloemkoolperiodes staan ons nog te levendig voor de geest.

Toch is deze kwestie wel op te lossen. Wanneer iedere bezitter van een stukje tuin de tijd, die hij anders met wachten doorbrengt, besteedt om van zijn grond een prima groentetuin te maken, zouden de rijen voor de groentewinkels heel wat korter zijn. Het aanleggen van een tuinje is niet ieders werk, maar met een behoorlijke voorlichting kan men het toch een heel eind brengen. Een goede gids op dit gebied is het boekje „Veel groenten van weinig land“. De bekende tuinbouwkundige S. S. Lantinga, welbekend van de radiopraatjes die vroeger hield, geeft hier een goede handleiding voor ieder, die groenten wil gaan verbouwen.

Wist U dat men van hetzelfde stukje grond achtereenvolgens radijs, snijbomen en late spinazie kan oogsten? Het hoofdstuk „Gecombineerde en opeenvolgende teelten“ geeft hiervan een uitvoerige beschrijving. Ook de afdeling „Van maand tot maand in de groentetuin“ geeft vele nuttige werken voor amateurtuinders.

Wij raden daarom iedereen, die zelf groenten wil gaan kweken aan, dit boekje eens te bestuderen.
Het is in de VDH-bibliotheek onder nr. B 2532 opgenomen en kan aan iedereen op de bekende voorwaarden worden uitgeleend.

L. DEN HARTOGH.

DE PUZZLE.

Het weer in de vacantie was vrijwel overeenkomstig onze verwachtingen, vandaar dat het aantal inzendingen niet zo groot was, namelijk 55.

51 daarvan waren goed; 4 waren onvolledig of gedeeltelijk fout. Bij loting werden de prijzen toegekend aan:

- 1e prijs, geschenkbou f 10.—, Mej. Th. Michon, afdeling fabrieks-administratie;
- 2e prijs, geschenkbou f 5.—, Hr. C. v. d. Spek, afdeling proef-fabriek (afwezig wegens ziekte);
- 3e prijs, geschenkbou f 2.50, Hr. J. Ph. van Rij, afdeling houtma-gazijn.

De juiste oplossing was:

1	z	2	e	3	i	4	l	5	w	6	r	7	j	8	v	9	e	10	r	11	e	12	g	13	a	14	g	15	a	16	s	17	i	18	r	19	a	20	k	21	s	22	g	23	e	24	l	25	e	26	u	27	r	28	o	29	r	30	e	31	e	32	o	33	e	34	r	35	a	36	a	37	i	38	k	39	i	40	l	41	l	42	l	43	l	44	a	45	a	46	a	47	r	48	a	49	r	50	a	51	d	52	a	53	d	54	r	55	a	56	r	57	a	58	d	59	s	60	s	61	s	62	s
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---	----	---

FAMILIEBERICHTEN

Nr. 123 **Betreffende personeel in Duitsland.**
 Van afdeling Organisatie — Hr. Kroon.
 Uit Venlo bereikte ons een afscheidsgroet van onze naar Duitsland vertrokken collega's P. G. M. Mirck, afd. 255, W. Zaai, afd. 253, H. Meester, afd. 257, H. uit het Broek, afd. 257, P. van Berkel, afd. 256.

HEUGLIJKE GEBEURTENISSEN.

de geboorte van Theodora, dochter van Hr. Verheyen, afd. Montage, op 23 Juni;
 de geboorte van Eduard, zoon van Hr. Schijf, afd. Montage, op 7 Juli.
 de geboorte van Harry, zoon van Hr. van Aurich afd. Montage, op 27 Juni;
 de geboorte van Franciscus, zoon van Mevr. Duyntsee-de Wit, afdeling Montage, op 6 Juli.
 het huwelijk van Mej. E. M. Lindenhof, afdeling Montage, met P. E. Eindhoven op 14 Juli;
 het huwelijk van B. M. C. van Nimwegen, afdeling Metaalwaren, met Mej. D. F. Koppers op 30 Juni.

Aangekondigd worden.

Hiervan 950 exemplaren gedrukt in eigen drukkerij

DE VDH - OMROEP

Mededelingenblad voor het personeel van
 VAN DER HEEM N. V.
 DEN HAAG - HOLLAND

No. 67

Vrijdag 20 Augustus 1943

WEGBLUVERS

Laten wij vooropstellen dat wij, VDH-ers, een gemeenschap vormen, die door middel van onze fabriek in haar levensonderhoud voorziet.
 Dat gold voor de oorlog, dat geldt nu en dat zal zeer zeker na deze oorlog gelden. Het is goed, daar nóg eens op te wijzen, want daartoe door de veranderende omstandigheden gebracht, starten velen zich te zeer blind op het heden en verzuimen de blik te richten op de toekomst.
 Onze fabriek verschaft werk aan velen en wij voelen het als onze dure plicht die fabriek, dus onze onderneming, gezond in stand te houden, opdat ook na de vrede ons bedrijf aan honderden een goede werkgelegenheid zal verschaffen. Daartoe moeten wij paraat blijven, wij moeten straks de beschikking hebben over mensen, machines en materiaal. Die laatste twee zullen mij al genoeg hoofdbrekens kosten, daaraan kunt U, afgezien van zuinig omspringen met de machines, nu niet zo heel veel doen; waar U wél aan kunt meewerken is de eerste factor.
 Ik wil thans geen beroep op U doen om Uw vrienden en kennissen aan te spreken bij ons in dienst te komen, dat heb ik dikwijls — met succes — gedaan en zal het ook weer doen, als dat nodig is, doch nu gaat het om iets belangrijkers: de mensen die in dienst zijn, moeten zich hun verantwoordiging tegenover de onderneming bewust worden en de juiste verhoudingen niet uit het oog verliezen.
 Over de oudgedienden hebben wij over het algemeen geen klagen, die zijn het bedrijf trouw en beseften, dat de fabriek hen evenzeer nodig heeft als zij de fabriek, doch er zijn de kleedkamers — wier slechte invloed nu op een andere manier aan het licht komt, p.l.: het aantal wegblijvers is angstig groot.
 Zeker, er zijn veel zieken en men kan inderdaad om andere redenen verhinderd zijn, doch zoals het nu gaat, loopt het de spuigaten uit. Het aantal absentes neemt hand over hand toe.
 Als het zo zou doorgaan, zouden er wantoestanden in onze fabriek ontstaan, buitendien zouden alle mogelijke aangename dingen, zoals gratificaties, groente- en fruïtdistributie, Ditt, omdat men dient in te zien, dat er in de hal van onze fabriek nu eenmaal geen vat staat, waaruit men eeuwigdurend de guldens kan opscheppen, maar dat het geld, nodig voor zulke prefiets, opgebracht, dus verdiend moet worden. Bovendien zou deze wantoestand tot gevolg kunnen hebben, dat mij het plezier, waarmee ik tot nu toe tot dergelijke prefiets besloot, vergaat. In het belang van de goedwillenden heb ik besloten, dit euvel niet alle ons ten dienste staande middelen te bestrijden; de schuldigen kunnen er van verzekerd zijn, dat zij hun straf niet zullen ontlopen.
 Van harte hoop ik echter, dat velen door bovenstaande uiteenzetting tot inkeer zullen komen.

J. van der Heem